

Till utredningen

En sfi och vuxenutbildning av högre kvalitet

Stockholm 2019-06-27

Sfi i folkhögskolans utbildningsform

Frågan om att folkhögskolorna ska kunna erbjuda sfi inom sin egen utbildningsform, motsvarande den inom komvux, framfördes redan hösten 2015. RIO har i olika omgångar kommunicerat med utbildningsdepartementet och förhoppningen var att frågan skulle finnas med i den pågående sfi utredningens kommittédirektiv vilket den inte gör. I Folkbildningsrådets kartläggning av sfi på folkhögskola 2017 framkom att de flesta folkhögskolor önskar bedriva sfi i folkhögskolans utbildningsform i stället för med betygsrätt från Skolinspektionen.

Då sfi-utredningen nu erhållit förlängd tid, vill RIO med detta brev sammanfatta hur vi ser på sfi inom utbildningsformen folkhögskola.

- På samma sätt som folkhögskolorna har rätt att erbjuda motsvarande grundskolekompetens och gymnasiekompetens genom sin allmänna kurs önskar folkhögskolorna erhålla rätten att erbjuda sfi inom folkhögskolans utbildningsform.
- Sfi-lärare med folkhögskolärover utbildning bör vara en tillgång för utbildning av vuxna nyanlända.
- Finansiering bör ske genom att kommunerna ersätter platser i sfi på folkhögskola i likhet med dagens ordning för folkhögskolornas betygs-rätt för sfi.
- Kunskapsuppföljning bör vara att intyga om kunskaper istället för betygssättning – alternativt kan studieomdömen, vilka används på allmän kurs, prövas.
- Folkhögskolans rektor har ansvar för undervisning och intygande av kunskaper.
- Folkbildningsrådet bör i sin funktion i myndighets ställe – följa upp sfi på folkhögskola inom ramen för sitt redan givna uppföljningsansvar för folkhögskolans statsbidragsfinansierade verksamhet.
- En försöksverksamhet där formerna för sfi inom utbildningsformen folkhögskola utvecklas kan vara ett lämpligt steg vidare. Folkbildningsrådet bör tillsammans med ett antal folkhögskolor kunna genomföra försöksverksamheten. Till en försöksverksamhet bör knytas forskare.

Ytterligare kommentarer om sfi på folkhögskola

Fördelar med SFI på folkhögskola

I allmän kurs förenas det formella behörighetsintygandet med folkhögskolans särart och arbetsformer. På liknande sätt skulle sfi på folkhögskola kunna ha ett starkt deltagarfokus och kombinera det formella med en flexibel kursplanering, både vad gäller innehåll och längd. Språkstudierna skulle kunna berikas av inslag som till exempel kopplar till kultur, friskvård, eget skapande och validering av kompetenser och erfarenheter. Dessutom skulle de studerande få del av de fördelar som följer av att integreras med andra folkhögskoleverksamheter i gemensamma aktiviteter. Sfi skulle därmed bli en naturlig del i en utbildningskedja på folkhögskolan från svenska från dag ett, etableringskurs, studiemotiverande folkhögskolekurs via sfi på folkhögskola till studier på allmän kurs eller andra folkhögskoleutbildningar. Goda föredömen skapas av de deltagare som går vidare på folkhögskolan vilka kan fungera som stödpersoner. Många folkhögskolor kan erbjuda internatmöjlighet vilket också kan främja språkinläringen.

Utbildade sfi-lärare med folkhögskolans pedagogiska syn

Folkhögskolan har i hög grad utbildade lärare och det ser vi som självklart även inom sfi på folkhögskola. Folkhögskolärläroprogrammet är den enda lärarutbildning som riktar sig enbart till vuxnas lärande. Svenska som andraspråksämnet har på de flesta lärosäten fokus på förskola, grundskola och gymnasium. Några få högskolor/universitet har på senare år fokus på vuxnas andraspråksinläring. Eftersom sfi-utbildning får större plats inom folkhögskolan så ökar behovet av utbildning i svenska som andraspråk utifrån vuxnas lärande. Viktigt för folkhögskolorna är att utveckla samarbete med några högskolor/universitet för att tillgodose det behovet av kompetenshöjning i svenska som andraspråk med vuxenperspektiv.

Ett modersmålsbaserat arbetssätt

Ett antal folkhögskolor har flerårig erfarenhet av att genomföra modersmålsbaserad sfi med goda resultat. Ett modersmålsbaserat arbetssätt förkortar vägen och identifierar snabbare de studerandes inriktning och kompetenser. Lärande och integrationen går fortare när deltagarna förstår uppgifterna och kulturella koder redan innan de erövrat språket.

Möjlighet att träna språket både på skolan och i de nätverk och folkrörelsenära kontakter som folkhögskolorna har.

För att lära sig ett språk krävs övning. Som en integrerad del av språkinläringen arbetar folkhögskolan ofta med "hemuppgifter" d.v.s. olika övningar som kopplas till språkträning utifrån den egna vardagen. Det innebär även att ta reda på olika saker som deltagaren tycker är svårt eller obekant i det svenska samhället. Till detta kommer samarbetet med studieförbund där deltagarna kan delta i "språkmöten" d.v.s. organiserade tillfällen där deltagarna möter personer med goda kunskaper i svenska språket och med en vilja att föra dessa samtal.

Trygghet i studiesituationen på ett för folkhögskolan självklart inkluderande arbetssätt.

Trygghet är en avgörande fråga för lärande. På folkhögskola arbetar vi med att skapa väl fungerande grupper och att deltagarna är varandras resurser och ska samspela med andra deltagare och grupper i hela skolan.

Arbete med mål och livsval

Vår generella erfarenhet i folkhögskoleverksamheten är att mål och livsvalsfrågor är avgörande för bra utbildningsresultat. En utbildning ska inte ses som helt frikopplad från de mål man har som deltagare och hur omvärlden ser ut. Därför innehåller både de gemensamma och de individuella momenten frågor kring mål och livsval, studie och yrkesvägledning. Det är extra viktigt i sfi att koppla vägledning till arbetsmarknad och möjliga yrken i Sverige.

Med vänlig hälsning,

Gerhard Holmgren
Generalsekreterare
070-566 35 52
gerhard.holmgren@sverigesfolkhogskolor.se